

Problema Kosovo între legitimitate și necesitate

Declarația Președintelui Consiliului de Securitate ONU cu privire la Kosovo

S/PRST/25

Data: 24 august 1998

Ședința nr. 3918

Consiliul de securitate a examinat raportul prezentat de către Secretarul general la data de 5 august 1998 (S/1998/712), în vederea aplicării rezoluției nr. 1160 din 31 martie 1998.

Consiliul își începe lucrările preocupat în mod serios de luptele care au avut loc recent în Kosovo, conflicte cu un efect devastator asupra populației civile și care au ca efect o creștere considerabilă a numărului refugiaților.

Consiliul și Secretarul său general enunță ipoteza că o nouă escaladare a conflictului ar putea compromite grav stabilitatea în regiune. Se constată cu o vie neliniște că sporirea numărului persoanelor refugiate în condițiile apropierea iernii determină posibilitatea ca situația în Kosovo să se transforme într-o gravă catastrofă umanitară. Se menționează că toate persoanele refugiate au dreptul de a se întoarce la casele lor. Se subliniază în mod special că este important ca organizațiile umanitare să aibă acces liber înspre categoriile defavorizate ale populației. Se reamintește că se constată înmulțirea numărului cazurilor de violare a dreptului umanitar internațional.

Consiliul cere o încetare imediată a focului. Subliniază totodată că autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și albanezii din Kosovo trebuie să ajungă la o rezolvare politică a problemei din Kosovo și că orice acte de violență și terorism, oricare ar fi autorii lor, sînt inadmisibile; se reafirmă importanța aplicării rezoluției 1160 (1998). Se reafirmă, de asemenea, atașamentul tuturor statelor membre la suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Federative a Iugoslaviei, și se cere autorităților acesteia, cît și conducătorilor albanezilor kosovari, stabilirea unui dialog care să permită încetarea violenței și să aducă o soluționare politică negociată a problemei din Kosovo. Se sprijină eforturile desfășurate de către Grupul de contact, mai ales inițiativa luate în vederea reunirii autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei și a conducătorilor albanezilor kosovari pentru a discuta despre viitorul statut al regiunii Kosovo.

Consiliul notează cu satisfacție că domnul Ibrahim Rugova, lider al comunității albaneze kosovare, a anunțat funcționarea unei echipe de negociere însărcinată să reprezinte interesele comunității albaneze din Kosovo. Constituirea acestei echipe albaneze de negociere ar trebui să permită angajarea rapidă a unui dialog de fond cu autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei în vederea încetării violenței și a stabilirii unei convenții pacifiste, asigurîndu-se în special întoarcerea definitivă la casele lor, în deplină securitate, a tuturor refugiaților.

Este important ca autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și albanezii din Kosovo să recunoască însemnătatea încetării violenței în Kosovo, să permită populației reluarea cursului normal al vieții și să înțeleagă că au responsabilitatea de a face să evolueze acest proces politic.

Consiliul va continua să urmărească de aproape situația din Kosovo și nu va înceta să caute soluții în vederea rezolvării problemelor ce se vor ivi.

Rezoluții adoptate de către Consiliul de Securitate ONU cu privire la Kosovo

S/RES/1199

Data: 23 septembrie 1998

Ședința nr. 3930

Voturi: 14-0-1

Consiliul de Securitate,

Readucînd pe ordinea de zi rezoluția nr. 1660 (1998) din 31 martie 1998,

După examinarea rapoartelor prezentate de către Secretarul general în vederea aplicării acestei rezoluții, analizînd în special raportul din data de 4 septembrie 1998 (S/1998/834).

Luînd act cu satisfacție de declarația miniștrilor de externe ai Germaniei, Statelor Unite ale Americii, Federației Ruse, Italiei și Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (Grupul de contact), declarație publicată la data de 12 iunie 1998 cu ocazia reuniunii grupului de contact cu miniștrii de externe ai Canadei și Japoniei (S/1998/567, anexă) și declarația ulterioară a Grupului de contact la Bonn, în data de 8 iulie 1998 (S/1998/657),

Reținînd cu satisfacție, de asemenea, declarația comună a Președintelui Federației Ruse și a Președintelui Republicii Federative Iugoslavia, la data de 16 iunie 1998 (S/1998/526),

Ținînd cont de comunicatul din 7 iulie 1998, adresat Grupului de contact de către Procurorul Tribunalului internațional pentru ex-Iugoslavia, în care acesta estimează că situația din Kosovo constituie un conflict armat, după cum se menționează în mandatul emis de Tribunal,

Preocupat în mod serios de luptele intense care au avut loc recent în regiunea Kosovo, îngrijorat în special de folosirea excesivă a forței de către unitățile de securitate sîrbe și armata iugoslavă, fapt ce a dus la sporirea numărului victimelor civile și, după estimarea Secretarului general, la deplasarea a peste 230.000 persoane, obligate să-și părăsească locuințele,

Profund îngrijorat de aflulul de refugiați în nordul Albaniei, în Bosnia-Herțegovina și în alte țări europene, aflul datorat recurgerii la forță în Kosovo, cît și de numărul crescînd al persoanelor care și-au părăsit căminele și au rămas în interiorul regiunii Kosovo sau în alte părți ale Republicii Federative a Iugoslaviei (conform estimărilor Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați — HCR, 50.000 de persoane sînt fără adăpost),

Reafirmînd dreptul tuturor refugiaților și a tuturor persoanelor care și-au părăsit locuința să se întoarcă la casele lor în condiții de deplină securitate și subliniind că este de datoria Republicii Federative a Iugoslaviei să asigure condițiile necesare realizării acestui scop,

Condamnînd toate actele de violență și terorism comise în scopuri politice de către orice grup sau individ, cît și orice sprijin adus din exterior unor asemenea activități în Kosovo, înțelegînd prin aceasta și furnizarea de armament pentru desfășurarea unor activități teroriste în Kosovo,

Declarîndu-se preocupat de informațiile privind violarea interdicțiilor impuse prin rezoluția 1660 (1998),

Profund îngrijorat de deteriorarea rapidă a situației umanitare în întreaga regiune Kosovo, alarmat de iminența unei catastrofe umanitare ca cea descrisă în raportul Secretarului general și subliniind necesitatea prevenirii acestei catastrofe,

Profund preocupat, de asemenea, de multiplicare cazurilor de violare a drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar, și subliniind necesitatea de a veghea la respectarea drepturilor tuturor locuitorilor regiunii Kosovo,

Reamintind obiectivele rezoluției 1160 (1998), prin care Consiliul își exprimă sprijinul în rezolvarea pe cale pașnică a problemei din Kosovo, prin prevederea unei autonomii administrative a regiunii,

Reamintind, de asemenea, atașamentul tuturor statelor membre la suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Federative a Iugoslaviei,

Afirmînd că deteriorarea situației din Kosovo (Republica Federativă a Iugoslaviei) constituie o amenințare pentru pacea și securitatea din regiune,

Acționînd în conformitate cu Capitolul VII din Carta Națiunilor Unite,

1. **Cere** ca toate părțile și toate grupurile de indivizi să pună capăt imediat ostilităților și să înceteze focul în Kosovo (Republica Federativă a Iugoslaviei), situație care să creeze perspectiva unui dialog constructiv între autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și conducătorii albanezilor din Kosovo și care să reducă riscurile catastrofei umanitare;

2. **Cere**, de asemenea, ca autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și conducătorii albanezi din Kosovo să ia imediat măsuri în vederea ameliorării situației umanitare și a evitării pericolului iminent al catastrofei umanitare;

3. **Cere** autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei și conducătorilor albanezi din Kosovo să angajeze imediat un dialog constructiv fără condiții prealabile și cu implicare internațională, să adopte un calendar precis care

să conducă la încetarea crizei și la o soluționare politică negociată a problemei din Kosovo și **se feliicită** pentru eforturile care se fac în vederea facilitării dialogului.

4. **Cere** ca Republica Federativă a Iugoslaviei să aplice imediat, pe lângă măsurile cerute de rezoluția 1160 (1998), următoarele măsuri concrete în vederea reglementării politice a situației din Kosovo, măsuri enunțate și în declarația Grupului de contact la data de 12 iunie 1998:

a) Încetarea tuturor acțiunilor forțelor de securitate care pun în pericol populația civilă și lansarea ordinului de retragere a unităților de securitate folosite pentru represiunea civililor;

b) Acordarea permisiunii ca Misiunea de verificare a Comunității Europene și misiunile diplomatice acreditate în Iugoslavia să efectueze o supraveghere internațională continuă în Kosovo, înțelegând prin aceasta și acordarea liberului acces al acestor observatori și a libertății totale de mișcare în scopul intrării și ieșirii lor din regiunea Kosovo fără a întâmpina obstacole din partea autorităților guvernamentale; eliberarea rapidă a documentelor necesare călătoriei persoanelor care contribuie la supraveghere în regiune;

c) Facilitarea, în acord cu HCR și Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR), întoarcerii la casele lor a tuturor refugiaților, în condiții de deplină securitate, și acordarea permisiunii organizațiilor umanitare de a accede liber în regiunea Kosovo în vederea sprijinirii populației;

d) Înregistrarea de progrese rapide în vederea stabilirii unui calendar precis, în cadrul dialogului cu comunitatea albaneză din Kosovo, dialog menționat mai sus la paragraful 3 și cerut de rezoluția 1160 (1998), în scopul stabilirii unei convenții privind măsurile de încredere și al găsirii unei rezolvări politice a problemelor din Kosovo;

5. **Menționează** angajamentele luate de Președintele Republicii Federative a Iugoslaviei în cadrul declarației comune cu Președintele Federației Ruse, la data de 16 iunie 1998:

a) De a rezolva problemele existente prin mijloace politice, ținând cont de principiul egalității tuturor cetățenilor și a comunităților etnice din Kosovo;

b) De a nu lua măsuri represive împotriva populației pașnice;

c) De a asigura deplina libertate a mișcării reprezentanților statelor străine și a organismelor internaționale acreditate pe lângă Republica Federativă a Iugoslaviei, organisme menite să urmărească evoluția situației din Kosovo; de a asigura că acestora nu le vor fi impuse restricții.

d) De a asigura liberul acces al organizațiilor umanitare, al Crucii Roșii Internaționale și al HCR, și de a dirija ajutoarele umanitare către beneficiari;

e) De a facilita întoarcerea refugiaților, în cadrul programelor convenite cu HCR și CICR și de a acorda ajutor public la reconstrucția locuințelor distruse; **cererea** ca aceste angajamente să fie onorate în întregime.

6. **Insistă** ca liderii albanezilor din Kosovo să condamne orice acțiune teroristă, și **subliniază** că toți membrii comunității albaneze din Kosovo ar trebui să-și urmeze obiectivele exclusiv prin mijloace pașnice;

7. **Reamintește** obligația tuturor statelor de a respecta toate interdicțiile impuse prin rezoluția 1160 (1998).

8. **Aprobă** măsurile luate în vederea asigurării unei supravegheri internaționale efective a situației din Kosovo și **se feliicită** pentru funcționarea Misiunii de observare diplomatică în Kosovo.

9. **Cere** statelor și organismelor internaționale reprezentate în Republica Federativă Iugoslavia să pună imediat la dispoziție personalul necesar pentru asigurarea unei supravegheri internaționale efective și continue în Kosovo, pînă cînd obiectivele enunțate în prezenta rezoluție și în rezoluția 1160 (1998) vor fi atinse.

10. **Reamintește** Republicii Federative a Iugoslaviei că îi revine responsabilitatea de a asigura securitatea întregului personal diplomatic acreditat, cît și a personalului organizațiilor internaționale și neguvernamentale umanitare care se află pe teritoriul său și cere autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei, cît și altor organisme interesate, să ia toate măsurile necesare pentru a le asigura observatorilor condiții bune de desfășurare a activității lor, securitate deplină, pentru a nu se ajunge la amenințare sau la folosirea forței împotriva acestora.

11. **Adresează** Statelor Unite ale Americii rugămîntea de a lua toate măsurile necesare, conform dreptului lor intern și dispozițiilor pertinente ale dreptului internațional, în vederea împiedicării utilizării fondurilor recoltate pe teritoriul lor în scopuri care să contravină prevederilor rezoluției 1160 (1998).

12. **Cere** statelor membre și altor state interesate să furnizeze resursele necesare pentru a acorda asistență umanitară în regiune și pentru a răspunde rapid și generos Apelului interinstituțional al Națiunilor Unite pentru asistența umanitară ce se impune datorită crizei din regiunea Kosovo.

13. **Cere** autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei, liderilor comunității albaneze din Kosovo și tuturor celor interesați să coopereze cu Procurorul Tribunalului internațional pentru ex-Iugoslavia în rezolvarea anchetelor eventualelor violări ale drepturilor cetățenilor.

14. **Subliniază**, de asemenea, necesitatea ca autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei să acționeze în justiție membrii forțelor de securitate implicate în acțiuni îndreptate împotriva civililor sau în distrugerea deliberată a bunurilor.

15. **Adresează** Secretarului general rugămintea de a prezenta rapoarte de evaluare care să reflecte gradul de respectare a prezentei rezoluții de către autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și de către comunitatea albaneză din Kosovo; se vor redacta și rapoarte periodice privind aplicarea rezoluției 1160 (1998).

16. **Hotărăște**, în cazul în care măsurile concrete cerute în prezenta rezoluție și în rezoluția nr. 1160 (1998) nu vor fi puse în practică, să examineze ulterior acțiunile și să ia măsuri adiționale pentru menținerea și restabilirea păcii și a stabilității în regiune.

17. **Hotărăște** supunerea la vot a acestor probleme.

Vot pentru rezoluția 1199

Pentru: Bahrein, Brasilia, Costa-Rica, Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Franța, Gabon, Gambia, Japonia, Kenya, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii, Slovenia, Suedia.

Împotrivă: Nici un vot

Abțineri: China

S/RES/1203

Data: 24 octombrie 1998

Ședința nr. 3937

Voturi: 13-0-2

Consiliul de Securitate,

Readucînd în discuție rezoluțiile 1160 (1998) din 31 martie 1998 și 1199 (1998) din 23 septembrie 1998 și punînd din nou accent pe importanța rezolvării pe cale pașnică a problemei din Kosovo (Republica Federativă a Iugoslaviei),

Examinînd rapoartele prezentate de către Secretarul general în aplicarea acestor rezoluții, în special raportul din 5 octombrie 1998 (S/1998/912),

Felicîtîndu-se pentru acordul semnat la Belgrad la data de 16 octombrie 1998 de către Ministrul de externe al Republicii Federative a Iugoslaviei și de către președintele în exercițiu al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), acord care prevede stabilirea de către OSCE a unei misiuni de verificare în Kosovo (S/1998/978) și în special angajamentul luat de către Republica Federativă a Iugoslaviei de a se conforma rezoluțiilor 1160 (1998) și 1199 (1998),

Felicîtîndu-se, de asemenea, pentru acordul semnat la Belgrad la data de 15 octombrie 1998 de către șeful statului major al armatei Republicii Federative a Iugoslaviei și Comandantul Suprem al Forțelor Aliate în Europa al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (OTAN), acord care prevede stabilirea unei misiuni de verificare aeriene în Kosovo (S/1998/991, anexă), în completarea misiunii de verificare desfășurată de OSCE,

Primind cu satisfacție decizia Consiliului Permanent al OSCE la data de 15 octombrie 1998 (S/1998),

Primind cu satisfacție, de asemenea, decizia luată de către Secretarul general de a trimite în Republica Federativă a Iugoslaviei o misiune care să pună în practică mijloacele de evaluare directă a evoluției situației pe teritoriul regiunii Kosovo,

Reafirmînd că, în conformitate cu prevederile Cartei Națiunilor Unite, Consiliul de Securitate este principalul responsabil de menținerea păcii și a securității internaționale,

Amintind obiectivele rezoluției 1160 (1998), prin care Consiliul de Securitate și-a exprimat disponibilitatea de a acorda sprijin pentru rezolvarea pașnică a problemei din Kosovo, rezoluție care prevedea de asemenea crearea unui statut de autonomie administrativă a regiunii Kosovo,

Condamnând toate actele de violență comise de către oricare dintre părți, toate actele de terorism desfășurate în scopuri politice de către grupuri sau indivizi și **condamnând** de asemenea orice sprijin din afară adus unor asemenea activități în Kosovo, înțelegând prin acestea și furnizarea de armament pentru desfășurarea unor acțiuni teroriste în Kosovo și **declarându-se preocupat** de încălcarea interdicțiilor impuse prin rezoluția 1160 (1998),

Preocupat de măsurile de interdicție pe care autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei le-au luat de curând împotriva mass-media din această țară și subliniind că mass-media are dreptul să-și desfășoare activitatea în deplină libertate,

Alarmat de asemenea și preocupat de situația umanitară gravă care persistă în regiunea Kosovo, cât și de iminența unei catastrofe umanitare și **subliniind din nou** necesitatea prevenirii acestei eventualități,

Subliniind importanța unei bune coordonări a inițiativelor umanitare luate de către alte state, de către Înalțul Comisariat pentru refugiați al Națiunilor Unite și de către organizațiile internaționale din Kosovo,

Insistând asupra necesității de a asigura securitatea și siguranța membrilor Misiunii de verificare în Kosovo și a Misiunii de verificare aeriană în Kosovo,

Reafirmând atașamentul tuturor statelor membre la suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Federative a Iugoslaviei,

Afirmând că nerezolvarea situației din regiunea Kosovo (Republica Federativă a Iugoslaviei) face să persiste amenințarea asupra păcii și securității în regiune,

Acționând conform Capitolului VII din Carta Națiunilor Unite,

1. **Aprobă** și sprijină acordul semnat la Belgrad, la 16 octombrie 1998, între Republica Federativă a Iugoslaviei și OSCE, și cel semnat la 15 octombrie 1998 între Republica Federativă a Iugoslaviei și NATO, privind verificarea respectării dispozițiilor prevăzute în rezoluția 1199 (1998) de către Republica Federativă a Iugoslaviei și toate celelalte părți interesate sau implicate în problema regiunii Kosovo și **cere** ca aceste acorduri să fie aplicate cu promptitudine și în întregime de către Republica Federativă a Iugoslaviei.

2. **Menționează** că Guvernul Serbiei a aprobat acordul semnat de Președintele Republicii Federative a Iugoslaviei și trimisul special al Statelor Unite ale Americii (S/1998/953) și că Republica Federativă a Iugoslaviei și-a luat public angajamentul să ducă la bun sfârșit, pînă la data de 2 noiembrie, negocierile unui cadru de rezolvare politică, și **cere** ca aceste angajamente să fie respectate cu strictețe;

3. **Cere** ca Republica Federativă a Iugoslaviei să respecte cu strictețe rezoluțiile 1160 (1998) și 1199 (1998) și să coopereze din plin cu Misiunea de verificare a OSCE în Kosovo și cu Misiunea de verificare aeriană a NATO în Kosovo, conform clauzelor acordurilor menționate mai sus, la paragraful 1.

4. **Cere**, de asemenea, ca liderii albanezilor din Kosovo și toate celelalte elemente ale comunității albaneze din Kosovo să respecte cu strictețe și cu promptitudine rezoluțiile 1160 (1998) și 1199 (1998) și să coopereze cu Misiunea de verificare a OSCE în Kosovo;

5. **Subliniază** că este extrem de important ca autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei și liderii albanezilor din Kosovo să angajeze imediat, fără condiționări și urmînd un calendar precis, un dialog constructiv, cu prezență internațională, pentru a pune capăt crizei și să găsească o rezolvare politică negociată a problemei din Kosovo.

6. **Cere** ca autoritățile Republicii Federative a Iugoslaviei, liderii albanezilor din Kosovo și toate celelalte părți interesate să respecte libera circulație în regiune a membrilor Misiunii de verificare a OSCE, cât și a membrilor altor organizații internaționale.

7. **Angajează** statele și organizațiile internaționale să pună la dispoziția Misiunii de verificare a OSCE în Kosovo personalul de care aceasta are nevoie.

8. **Reamintește** Republicii Federative a Iugoslaviei că îi revine responsabilitatea de a asigura securitatea în regiune și de a garanta siguranță atît corpului diplomatic acreditat în această țară, cît și membrilor Misiunii de verificare a OSCE; RFI este responsabilă de asemenea pentru asigurarea securității tuturor membrilor organizațiilor umanitare internaționale sau neguvernamentale care activează pe teritoriul său; **se cere** autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei, cît și celorlalte părți interesate, liderilor comunității albaneze din Kosovo să ia toate măsurile necesare pentru ca personalul care activează în regiune în vederea aplicării rezoluției și a prevederilor expuse la paragraful 1 al prezentului document să nu fie amenințat cu folosirea forței, să nu fie agresat și să nu i se pună nici un fel de piedici în desfășurarea activității sale.

9. **Felicitându-se**, în acest context, pentru angajamentul pe care Republica Federativă a Iugoslaviei și l-a luat privind acordurile menționate în paragraful 1, de garantare a securității pentru ca Misiunea de verificare să-și desfășoare activitate în bune condiții, notează că, în acest scop, OSCE intenționează ca în caz de urgență să pună în practică, în colaborare cu alte organizații, acțiuni care să asigure securitatea și libertatea de mișcare a personalului acestor misiuni, după cum se prevede în paragraful 1 al prezentului document.

10. **Cere insistent** liderilor albanezilor din Kosovo să condamne toate actele de terorism, **cere** să se pună capăt imediat tuturor acestor acte de violență și subliniază că toți membrii comunității albaneze trebuie să ajungă la atingerea obiectivelor lor exclusiv prin mijloace pașnice.

11. **Cere** autorităților Republicii Federative a Iugoslaviei și liderilor albanezilor din Kosovo să coopereze în vederea ameliorării situației umanitare și în scopul prevenirii unei catastrofe umanitare în regiune.

12. **Reafirmă** dreptul tuturor refugiaților de a se întoarce în locuințele lor în deplină siguranță și subliniază că pentru realizarea acestui scop Republica Federativă a Iugoslaviei este responsabilă de a crea toate condițiile necesare.

13. **Angajează** statele membre și alte părți interesate să contribuie cu resurse suficiente, să-și aducă sprijinul umanitar în regiune și să răspundă fără întârziere și în mod generos la Apelul global interinstituțional al Națiunilor Unite pentru asistența umanitară cerută de situația din regiunea Kosovo.

14. **Cere** să fie finalizată fără întârziere, sub supraveghere și cu participare internațională, o anchetă privind toate atrocitățile comise împotriva civililor și să se coopereze din plin cu Tribunalul internațional pentru ex-Iugoslavia, mai ales prin respectarea ordonanțelor emise de acesta și prin furnizarea de informații necesare derulării anchetelor.

15. **Cere** ca interdicțiile impuse prin paragraful 8 al rezoluției 1160 (1998) să nu se aplice asupra materialului destinat utilizării în Misiunea de verificare, după cum se prevede și în paragraful 1 al prezentului document.

16. **Adresează** Secretarului general rugămintea ca, acționând în colaborare cu părțile vizate prin acordurile menționate mai sus, la paragraful 1, să prezinte periodic Consiliului de Securitate rapoarte privind aplicarea prezentei rezoluții.

17. Hotărăște supunerea la vot a celor discutate.

Vot pentru rezoluția 1203

Pentru: Bahrein, Brazilia, Costa Rica, Statele Unite ale Americii, Franța, Gabon, Gambia, Japonia, Kenia, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii, Slovenia, Suedia.

Împotrivă: Nici un vot.

Abțineri: China, Federația Rusă. □

Traducere de Rodica Tomoiagă

Declarația Secretarului general al Națiunilor Unite, Kofi Annan

**A 55-a sesiune a Comisiei
7 aprilie 1999**

Drepturilor Omului

Îmi face o deosebită plăcere să iau parte la această ultimă sesiune pe care Comisia de Drepturile Omului o organizează în acest secol. An de an, activitatea ei de combatere a violării drepturilor omului și de stabilire a normelor de protejare a lor a însemnat istorie, ajutând la salvarea unor vieți omenești.

În acest an, când avem în fața noastră un nou secol al drepturilor omului — și, din păcate, noi amenințări la adresa acestora — salut implicarea Comisiei în a asigura pentru generațiile viitoare un fundament puternic al acestor drepturi.

Ca Secretar general al Națiunilor Unite, am considerat drepturile omului o prioritate a fiecărui program lansat de Națiunile Unite și a fiecărei misiuni inițiate. Am acționat astfel, deoarece promovarea și apărarea drepturilor omului constituie sufletul fiecărui aspect al muncii noastre, și al fiecărui articol al Cartei Națiunilor Unite.

Mai presus de orice, cred că drepturile omului sînt miezul legăturii sacre dintre popoarele Națiunilor Unite.

Cînd sînt atacați și masacrați civili din cauza etniei lor, cum se întîmplă în Kosovo, lumea se așteaptă ca Națiunile Unite să-și ridice vocea în sprijinul lor. Cînd bărbați, femei și copii sînt atacați și li se taie membrele, cum

este cazul în Sierra Leone, lumea, din nou, privește spre Națiunile Unite. Când femeilor și fetelor li se refuză dreptul la egalitate, ca în Afganistan, lumea așteaptă ca Națiunile Unite să ia poziție.

Poate că mai mult ca orice alt aspect al muncii noastre, lupta pentru drepturile omului are o rezonanță globală, și are o relevanță deosebită mai ales pentru viețile celor care au cea mai multă nevoie de ajutor — cei torturați, oprimați, reduși la tăcere, victime ale „epurării etnice” și ale in justiției.

Dacă în fața unor asemenea abuzuri, nu ne ridicăm vocea, nu vorbim deschis, dacă nu acționăm pentru apărarea drepturilor omului și nu pledăm pentru aceste pierderi, cum vom mai putea răspunde noi în fața opiniei publice?

Vom spune că drepturile sînt relative sau că orice se întîmplă în interiorul granițelor, nu privește o organizație a statelor suverane? Nu, nu o vom face și nu o putem face. Pentru sfîrșitul secolului XX, un lucru este clar: o Organizație a Națiunilor Unite care nu-și ridică vocea pentru drepturile omului este o organizație care nu știe să-și ridice vocea pentru propriile interese.

În ajunul noului mileniu, știm unde începe și unde se termină misiunea noastră pentru drepturile omului: cu individul și drepturile lui universale și inalienabile, dreptul de a vorbi, a acționa, a crește, a învăța și a trăi în concordanță cu conștiința proprie.

La fiecare drept proclamat se comit sute de abuzuri zilnic. La fiecare voce a cărei libertate de exprimare o asigurăm, o mulțime este ținută în teroare și frică. La fiecare femeie sau fată a cărei egalitate o sprijinim, alte mii suferă discriminări și violențe. La fiecare copil al cărui drept la educație și copilărie fericită încercăm să le asigurăm sînt prea mulți cei care rămîn în afara sferei noastre de acțiune. Într-adevăr, munca noastră nu este niciodată terminată.

Comisia Drepturilor Omului poate afirma cu mîndrie că este un arhitect al structurii internaționale a drepturilor pe care le avem azi. De la această comisie a pornit Declarația Universală a Drepturilor Omului și tratatele care, luate împreună, au creat un cod internațional al drepturilor omului.

Fie că vorbim de lupta pentru egalitatea dintre sexe și pentru drepturile femeilor, fie de cea pentru eliminarea discriminării rasiale sau cea pentru protejarea drepturilor minorităților și popoarelor indigene, Comisia a făcut un pionierat în stabilirea normelor și promovarea justiției.

În indispensabila sa muncă de implementare, Comisia a adus contribuții importante la promovarea drepturilor economice, sociale și culturale, iar munca în sprijinul dreptului la dezvoltare a deschis noi orizonturi în domeniul drepturilor omului.

Recunoscînd că drepturile omului sînt interconectate, indivizibile și interdependente, Comisia a ajutat la implementarea drepturilor economice și sociale, mîna în mîna cu cea a drepturilor civile și politice.

Prin cooperarea tehnică în domeniul drepturilor omului la nivel local, național și regional, Comisia a ajutat ca drepturile omului să ajungă acolo unde le este locul: în viața celor slabi, a celor vulnerabili.

În munca importantă de punere în practică a Convenției cu privire la drepturile copilului, care în acest an își sărbătorește zece ani de existență, Comisia a reafirmat că pricipiile drepturilor omului sînt valabile din momentul nașterii.

Acestea sînt rezultatele cu care Comisia se poate mîndri. Dacă drepturile omului, așa cum spunea Eleanor Roosevelt, încep în locuri mici, la fel de adevărat este și faptul că ele trebuie să fie sprijinite, consolidate, reinnoite și implementate de instituții mari, cum este Organizația Națiunile Unite.

Numai atunci putem fi în siguranță, dacă rețeaua mondială a drepturilor omului pe care am creat-o, garantează demnitatea și umanitatea fiecărui bărbat, femeie sau copil.

Așa cum prea bine se știe, se comit zilnic violări masive și șocante în întreaga lume — ofensînd opinia publică, ultragiind oamenii de bună credință și subminînd ađincul sens al umanismului. Dacă nu putem răspunde unor astfel de acțiuni, dacă nu putem să pășim spre cei a căror suferință este cea mai mare, fundamentul pe care l-am depus se va sfărîma sub greutatea acestor violări.

Comisia pentru Drepturile Omului a recunoscut de mult această realitate. Țările, în particular cele în curs de dezvoltare, devenind membre ale Națiunilor Unite, au căutat să întărească capacitatea organizației de a răspunde la aceste violări masive ale drepturilor omului. Din acel moment, un spectru larg de grupuri de lucru, raportori speciali, reprezentanți, ambasadori și experți în domeniul drepturilor omului au călătorit prin lume, purtînd drapelul drepturilor omului, extinzînd bogăția Comisiei și oferind victimelor speranța în mai bine, într-un viitor mai liber și mai puțin represiv.

Rezultatele ultimelor cincizeci de ani își au rădăcinile în acceptarea universală a drepturilor enumerate în Declarația Universală, în universalitatea dezgustului față de toate practicile pentru care nu există scuze în nici o cultură și sub nici o circumstanță. Cine din această sală — sau de oriunde din lume — poate nega caracterul criminal al torturii? Cine poate justifica practica incalificabilă a purificării etnice? Cine poate lua apărarea sclaviei sau poate sprijini discriminarea rasială, sexuală sau religioasă? Cine poate pleda pentru condamnările arbitrare, extrajudiciare?

Poate vă gândiți „ei bine, astfel de oameni există”, dar să spunem la unison: ei nu pot câștiga.

Cred că pentru noi nu ajunge să știm împotriva a ce luptăm noi. Lumea trebuie să știe în egală măsură și împotriva cui luptăm noi. În epoca drepturilor omului, Națiunile Unite trebuie să aibă curajul să recunoască: așa cum avem scopuri comune, avem și dușmani comuni. Nu trebuie să lăsăm dubii că cei care comit genocid, purificări etnice, toți cei care sînt vinovați pentru violările masive și șocante ale drepturilor omului, vor fi scutiți de pedeapsă.

Națiunile Unite nu va deveni niciodată un refugiul lor, Carta Națiunilor Unite nu va fi sursa confortului sau justificărilor lor.

Ei sînt dușmanii noștri, fără deosebire de rasă, religie sau naționalitate, și numai dacă ei pierd, putem să ținem promisiunile acestei organizații nobile.

În acest an doresc să mă refer nu numai la scopurile noastre comune împărtășind doar laude, ci doresc de asemenea să mă refer și la amplitudinea abuzurilor care se comit împotriva drepturilor omului.

Am căutat să vă atrag atenția, în particular, asupra importanței de a combate cele mai odioase violări în domeniul drepturilor omului — violări masive, care în prea multe cazuri includ execuții arbitrare, deportări, masacre și atacuri nediscriminate împotriva populației civile.

Am procedat astfel pentru că această ultimă ședință a Comisiei de Drepturile Omului din secolul XX se desfășoară sub norii negri ai genocidului.

Dintre toate abuzurile masive, genocidul nu cunoaște similitudini în istoria umanității. O tragică ironie a soartei: această eră a drepturilor omului — în situația în care de aceste drepturi s-au bucurat mai mulți decît oricînd — a fost de repetate ori întunecată de declanșarea violențelor și uciderilor în masă organizate. În Cambogia anilor '70, mai mult de două milioane de oameni au fost uciși de regimul lui Pol Pot. În acest deceniu, din Bosnia pînă în Ruanda, mii și mii de ființe umane au fost masacrate pentru apartenența lor etnică.

Deși nu avem observatori independenți în zonă, semnalele primite ne arată că același lucru se întîmplă din nou și în Kosovo.

De fiecare dată lumea spune „să nu se mai întîmple niciodată”. Dar totuși se întîmplă. Campania sistematică de curățire etnică condusă de autoritățile sîrbe din Kosovo, par să aibă un singur scop: să expulzeze sau să ucidă cîți mai mulți albanezi posibil, negînd unui popor dreptul elementar la existență, libertate și securitate. Rezultatul este un dezastru umanitar în toată regiunea.

Regretăm profund că comunitatea internațională, după luni de eforturi diplomatice, a eșuat în prevenirea acestui dezastru. Ceea ce însă îmi dă speranțe — și ar trebui să oprească persoanele care plănuesc purificări etnice sau care, prin sprijinul statelor, comit crime în masă — este faptul că s-a manifestat o atitudine generală de dispreț.

Lent, dar — cred eu — sigur, a apărut o normă internațională împotriva represiunii violente a minorităților, care poate și trebuie să reprezinte un precedent, o normă care este superioară conceptului suveranității.

Există un principiu, al protejării minorităților — și majorităților — împotriva violărilor masive ale drepturilor omului. Ca să mă exprim foarte clar: chiar dacă sîntem o organizație a statelor membre, drepturile și idealurile Națiunilor Unite există ca să protejeze toate popoarele. Cît timp eu sînt Secretarul General, Națiunile Unite, ca instituție, va plasa ființa umană în centrul a tot ceea ce face. Nici un guvern nu are dreptul să se ascundă în spatele suveranității naționale pentru a viola drepturile fundamentale ale omului sau libertățile fundamentale ale popoarelor. Aparținînd fie unei minorități, fie unei majorități, drepturile unei persoane, libertățile sale fundamentale sînt sacre.

Această evoluție a normelor internaționale va reprezenta un stimulent pentru Națiunile Unite.

În această privință, nu putem avea dubii.

La fel, nu putem avea dubii nici în ce privește întrebarea dacă vom reuși sau nu să facem față acestei provocări, pentru că dacă permitem ca Națiunile Unite să devină un refugiu pentru cei care comit purificări etnice sau crime în masă, vom trăda idealurile care au inspirat fondarea acestei organizații.

Această speranță pentru umanitate, va veni atunci prea târziu pentru miile de oameni disperați din Kosovo, care au fost expulzați forțat din locuințele lor, pentru sutele sau chiar miile de persoane ucise pentru simplul fapt că aveau o anumită identitate.

Dar nu va fi prea târziu pentru Națiunile Unite, dacă ne va încuraja faptul că dorim să intrăm într-o nou secol cu obligația reînnoită de a proteja drepturile oricărui bărbat, femeie sau copil — fără deosebire de apartenența sa etnică, națională sau rasială. □

Traducere de István Haller